

Sygn. Akt XVII AmE 297/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 listopada 2018 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: **SSR (del.) Jolanta Stasińska**

Protokolant: protokolant sądowy **Aleksandra Marczak**

po rozpoznaniu w dniu 27 listopada 2018 roku w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 10 lipca 2018 roku, Nr (...)

1. oddala odwołanie,
2. zasądza od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 720,00 zł (siedemset dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

SSR (del.) Jolanta Stasińska

Sygn. akt XVII AmE 297/18

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki decyzją z dnia 10 lipca 2018 r., znak: (...), na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 12b, art. 56 ust. 2, art. 56 ust. 2h pkt 4, w zw. z art. 43d ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz.U. z 2018 r., poz. 755, 650, 685 i 771), oraz na podstawie art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2017 r., poz. 1957) w zw. z art. 30 ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne, po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K., posiadającemu numer identyfikacji podatkowej (NIP): (...), orzekł w punkcie 1, że Przedsiębiorca nie przekazał w terminie sprawozdania o rodzajach oraz ilości wytworzonych, przywiezionych i wywiezionych paliw ciekłych, a także ich przeznaczeniu za miesiąc lipiec 2017 r.; oraz w punkcie 2, za działanie opisane w pkt 1 wymierzył Przedsiębiorcy karę pieniężną w wysokości 10.000,00 zł.

Od powyższej decyzji odwołanie złożył (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K., zaskarżając je w części, tj. w zakresie punktu 2, w którym Prezes URE wymierzył Spółce karę pieniężną w wysokości 10.000 zł.

Odwołujący zarzucił zaskarżonej decyzji naruszenie:

- przepisów prawa materialnego, mające wpływ na wynik sprawy, to jest naruszenie art. 56 ust. 6a UPE poprzez jego błędną wykładnię, wyrażającą się w zawężonym rozumieniu przesłanki znikomego stopnia szkodliwości czynu, i w konsekwencji niezastosowanie tego przepisu i nieodstąpienie od wymierzenia Spółce kary pieniężnej.

Wobec powyższego Spółka wniosła o:

- uchylenie decyzji w zakresie zaskarżonego pkt 2,
- zasądzenie kosztów postępowania wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu odwołujący podniósł m.in., że w jego ocenie, zostały spełnione wszystkie przesłanki umożliwiające Prezesowi URE odstąpienie od wymierzenia kary na podstawie art. 56 ust. 6a UPE, tj. podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek oraz stopień szkodliwości czynu jest znikomy. Z kolei Prezes URE, zdaniem odwołującego, ograniczył swe rozważania co do rodzaju i charakteru naruszonego dobra oraz rodzaju naruszonych reguł ostrożności i stopnia ich naruszenia, z pominięciem pozostałych okoliczności niniejszej sprawy. W myśl zatem art. 115 § 2 k.k., za znikomym stopniem szkodliwości przedmiotowego zachowania Spółki przemawia przede wszystkim brak jakiegokolwiek szkody wynikającej z opóźnienia Spółki w złożeniu wymaganych sprawozdań. Jak wskazano, Spółka zaprzestała naruszeń i zrealizowała swój obowiązek, gdyż sprawozdanie do Prezesa URE zostało wysłane jeszcze przed wszczęciem postępowania przez Prezesa URE w przedmiotowej sprawie. Analogiczne sprawozdanie zostało wysłane również do pozostałych organów z opóźnieniem. Poza tym należność publicznoprawna związana z przywozem objętych obowiązkiem sprawozdawczym paliw ciekłych w lipcu 2017 r. była niewielka i wynosiła 689 zł (podatek akcyzowy), a opłata ta została przez Spółkę terminowo zapłacona. Odwołujący podkreślił również, że sprawa dotyczy obowiązku sprawozdawczego w zakresie przywiezionych przez Spółę paliw o bardzo niewielkiej wartości oraz o wartości niższej niż kwota samej kary pieniężnej nałożonej na Spółkę. Spółka wskazała w dalszej części, iż naruszenie z jej strony miało charakter niezamierzony, będący wynikiem przeoczenia, w związku z tym, że sprawozdanie za miesiąc lipiec 2017 r. było pierwszym sprawozdaniem do którego złożenia zobligowana była Spółka.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wniósł o oddalenie odwołania oraz o zasądzenie od powoda na rzecz Prezesa URE kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Pozwany podtrzymał stanowisko zawarte w tej decyzji, wskazując na brak podstaw do uwzględnienia wniosku powoda o uchylenie zaskarżonej decyzji w zakresie punktu 2 i odstąpienia od wymierzenia kary.

Zakwestionował stanowisko odwołującego, że ten zaprzestał naruszeń i zrealizował swój obowiązek „jeszcze przed wszczęciem postępowania przez Prezesa URE w przedmiotowej sprawie”, bowiem niniejsze postępowanie zostało wszczęte w dniu 9 października 2017 r. a obowiązek sprawozdawczy powód zrealizował dopiero w dniu 13 kwietnia 2018 r. Podkreślił również, że powód nie dochował należytych aktów staranności w rozumieniu art. 355 § 2 k.c. ze względu na zawodowy charakter prowadzonej działalności, przy którym obowiązuje podwyższony miernik należytej staranności.

Prezes URE wskazał dodatkowo, że akt wykonawczy do art. 43 ust. 2 PE w postaci rozporządzenia Ministra Energii w sprawie wzoru sprawozdania o rodzajach oraz ilości wytworzonych, przywiezionych i wywiezionych paliw ciekłych a także ich przeznaczeniu (Dz.U. z 2017 r., poz. 1011) wydany został w dniu 15 maja 2017 r., a więc 10 miesięcy po uchwaleniu przez Sejm RP ustawy z dnia 22 lipca 2016 r. o zmianie ustawy - Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2016 r., poz. 1165 i 1986), wprowadzającej do ustawy - Prawo energetyczne obowiązek sprawozdawczy z art. 43d. Co więcej, ostateczny termin na złożenie pierwszego sprawozdania, o którym mowa w art. 43d ust. 1 PE, przypadający na 21 sierpnia 2017 r., wyznaczony został na ponad trzy miesiące od dnia wydania powołanego powyżej rozporządzenia Ministra Energii. O konieczności zaś bieżącego śledzenia zmieniającego się stanu prawnego przez podmioty wykonujące działalność gospodarczą wskazują regulacje ustawy zasadniczej (art. 20 i 22 Konstytucji RP), zaś szczegółowa informacja w zakresie ciążyących na przedsiębiorcach obowiązkach, w związku z

wejściem w życie ww. rozporządzenia Ministra Energii ukazała się na stronie internetowej URE w dniu 10 sierpnia 2017 r. Informacja Prezesa URE nr (...). Pozwany stwierdził zatem, że dla powzięcia informacji w tym przedmiocie wystarczyłoby, aby powód śledził stronę internetową URE.

Kwestionując stanowisko powoda, pozwany wskazał również, iż opóźnienie się przez spółkę z realizacją obowiązku sprawozdawczego wobec Prezesa URE doprowadziło do naruszenia chronionego ustawą dobra jakim jest terminowość składania sprawozdań i pozbawiło pozwanego informacji niezbędnych do wykonywania jego obowiązków, w tym nadzoru nad rynkiem paliw ciekłych.

Z kolei informacja o ilości wywiezionych i przywiezionych w danym okresie sprawozdawczym paliw jest uzyskiwana od samego przedsiębiorcy, zatem do chwili otrzymania od powoda sprawozdania Prezes URE pozostawał w niewiedzy co do zakresu prowadzonej działalności. Dla sprawnej regulacji i monitoringu rynku paliw ciekłych Prezes URE musi takimi informacjami dysponować i nie można twierdzić, że zaburzenia w tym zakresie nie mają znaczenia.

W ocenie pozwanego, w niniejszej sprawie nie może mieć znaczenia także okoliczność nieznacznej ilości paliw przywiezionych przez powoda, gdyż obowiązek sprawozdawczy, o którym mowa w art. 43d ust. 1 PE, obejmuje wszystkie podmioty przywożące wpisane do rejestru podmiotów przywożących (art. 32a i następane ustawy), nie stanowiąc w tym zakresie żadnych ilościowych ograniczeń.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

Decyzją z dnia 3 marca 2017 r. Przedsiębiorca został wpisany do rejestru podmiotów przywożących prowadzonego przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki pod numerem(...) / okoliczność bezsporna/

Przedsiębiorca w miesiącu lipcu 2017 roku dokonał przywozu z zagranicy łącznie 0,382 ton smarów o kodach (...). / k. 8-9, k. 11, k. 12, k. 21-22 akt adm./

Przedsiębiorca do dnia 21 sierpnia 2017 r. nie złożył sprawozdania o rodzajach oraz ilości wytworzonych, przywiezionych i wywiezionych paliw ciekłych, a także ich przeznaczeniu za miesiąc lipiec 2017 roku. /okoliczność bezsporna/

Pismem z dnia 26 września 2017 r., Przedsiębiorca został zawiadomiony o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie wymierzenia kary pieniężnej w związku z niezłożeniem w terminie sprawozdania, o którym mowa w art. 43d ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne. Ponadto, mając na uwadze dyspozycję art. 50, art. 77 § 1 i art. 80 Kodeksu postępowania administracyjnego, Przedsiębiorca został wezwany do złożenia szczegółowych wyjaśnień w tej sprawie w terminie 14 dni, licząc od dnia otrzymania. Pismo powyższe zostało Przedsiębiorcy prawidłowo doręczone w dniu 9 października 2017 r. /k. 1, k. 2 akt adm./

W piśmie z dnia 11 października 2017 r., Przedsiębiorca złożył sprawozdanie za miesiąc lipiec 2017 roku oraz przedstawił stanowisko w sprawie wskazując, że niezłożenie w ustawowym terminie sprawozdań za lipiec i sierpień 2017 roku wynikało z przeoczenia nowych przepisów prawa oraz że jest to pierwsze sprawozdanie spółki. /k. 3-5, k. 7-9, k. 11-12, k. 20-22 akt adm./

W piśmie z dnia 13 kwietnia 2018 r. Przedsiębiorca przedstawił Bilans, rachunek zysków i strat za rok 2017 r., z którego wynika, iż w poprzednim roku podatkowym osiągnął przychód (...)zł. Przedstawił ponadto pisma potwierdzające nadanie wymaganych sprawozdań do Prezesa URE - 3 października 2017 r., natomiast do Prezesa Agencji Rezerw Materiałowych, ministra właściwego do spraw finansów i ministra właściwego do spraw energii, w dniu 13 kwietnia 2018 r. /k. 16, k. 17, k. 18, k. 20-22, k. 25 akt adm./

Pismem z dnia 26 kwietnia 2018 r., Przedsiębiorca został zawiadomiony o zakończeniu postępowania dowodowego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej oraz poinformowany o możliwości zapoznania się ze zgromadzonym materiałem

dowodowym w siedzibie Urzędu w terminie 7 dni licząc od dnia otrzymania niniejszego pisma. Pismo powyższe zostało Przedsiębiorcy prawidłowo doręczone w dniu 7 maja 2018 r. /k. 28v akt adm./

W dniu 10 lipca 2018 roku Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wydał decyzję numer: (...). /k. 29-31v akt adm./

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dowody z dokumentów, w tym zgromadzonych w postępowaniu administracyjnym, które nie były przez żadną ze stron niniejszego postępowania kwestionowane, jak również w ocenie Sądu nie budziły wątpliwości.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Odwołanie jest niezasadne.

Bezsporna była w niniejszej sprawie okoliczność, iż powód do dnia 13 kwietnia 2018 roku nie przekazał sprawozdania o rodzajach oraz ilości wytworzonych, przywiezionych i wywiezionych paliw ciekłych, a także ich przeznaczeniu (dalej „sprawozdanie”) za miesiąc lipiec 2017 pomimo tego, iż taki obowiązek wynikał wprost z treści art. 43d ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 220 z późn. zm.). Opóźnienie wyniosło zatem 235 dni.

Zgodnie z treścią art. 56 ust. 1 pkt 12b ustawy - Prawo energetyczne, karze pieniężnej podlega ten, kto nie przekazuje w terminie sprawozdań, o których mowa w art. 43d tej ustawy, zgodnie natomiast z treścią art. 56 ust 2h pkt 4 kara pieniężna w przypadku określonym w ust. 1 pkt 12b została ustalona przez ustawodawcę na kwotę 10 000 zł.

Z powyższego bezsprzecznie wynika, iż powód zaniechaniem swoim, wypełnił dyspozycję art. 56 ust. 1 pkt 12b ustawy - Prawo energetyczne, a w konsekwencji podlega karze w kwocie 10.000,00 zł, tj. w wysokości przez ustawodawcę wprost w treści przepisu określonej.

Powód zarzucił pozwanemu niezastosowanie wobec niego instytucji odstąpienia od wymierzenia kary, przewidzianej w treści art. 56 ust. 6a ustawy – Prawo energetyczne.

Istotnie, w treści powołanego przepisu została przewidziana przedmiotowa instytucja. Podkreślenia jednak wymaga, iż według ustawodawcy, Prezes URE może odstąpić od wymierzenia kary, jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek. Z treści powołanego przepisu wynika w szczególności, iż Prezes URE ma jedynie „możliwość” zastosowania tej instytucji, nie zaś obowiązek, co wpływa na fakultatywny, a nie obligatoryjny charakter tej instytucji. W przypadku zatem nawet łącznego wystąpienia obu przesłanek koniecznych, wskazany organ może, ale nie musi skorzystać z tej kompetencji.

W dalszej kolejności wskazać należy, iż zastosowanie instytucji odstąpienia od wymierzenia kary wymaga łącznego spełnienia obu przesłanek wymienionych w treści powołanego przepisu.

Jedną z przesłanek koniecznych do zaistnienia możliwości zastosowania wyżej wymienionej instytucji jest znikomy stopień szkodliwości czynu. Powód twierdził, iż stopień szkodliwości jego czynu jest znikomy. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 października 2014 r. (III SK 47/13, OSNP 2016, Nr 8, poz. 112) wskazał, że rozstrzygając, czy naruszenie obowiązku ciążącego na przedsiębiorcy można w okolicznościach faktycznych sprawy uznać za czyn o znikomym stopniu szkodliwości, zasadne jest odwołanie się do sposobu weryfikacji tego stopnia wypracowanego w prawie karnym, skoro prawodawca posłużył się w art. 56 ust. 6a ustawy – Prawo energetyczne instytucją prawa karnego, z uwagi na represyjny charakter kar pieniężnych przewidzianych w tym przepisie. Zgodnie z art. 115 § 2 k.k. przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu bierze się pod uwagę: rodzaj i charakter naruszonego dobra, rozmiary wyrządzonej szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu, wagę naruszonych obowiązków, postać zamiaru, motywację sprawcy oraz rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia. W orzecznictwie wskazuje się, że przy ocenie stopnia szkodliwości społecznej czynu, mają decydować wyłącznie okoliczności związane z

czynem, a podstawowe znaczenie mają rodzaj i charakter naruszonego przez oskarżonego dobra chronionego prawem, rozmiar wyrządzonej i grożącej szkody oraz zamiar i motywacja sprawcy.

Powód podniósł, że o znikomym stopniu szkodliwości czynu świadczy ilość sprowadzanych przez powoda smarów, jak również brak, w ocenie powoda, negatywnych skutków złożenia sprawozdania po terminie, zwłaszcza, iż było pierwszym sprawozdaniem do którego była zobligowana spółka. Stanowisko powoda w tej mierze jest niezasadne. Istnienie obowiązku sprawozdawczego obejmowało bowiem powoda, niezależnie od ilości łącznie importowanych smarów na terenie RP czy rodzaju paliwa ciekłego. Wskazać dalej należy, iż sprawozdania składane po raz pierwszy przez podmioty, które dotychczas nie zdawały sobie sprawy z obowiązku sprawozdawczego, a zatem wpływające do Urzędu po terminie o którym mowa w treści art. 43d ustawy – Prawo energetyczne, mają negatywny wpływ na terminowość publikacji wykazu, zamieszczanego na stronie BIP URE powodują, w szczególności ze względu na konieczność uwzględniania zmian w bazie danych URE, które muszą być odzwierciedlone. Powyższe prowadzi do znacznego utrudnienia oczekiwanego przez ustawodawcę skutku (który miał zaistnieć poprzez comiesięczne, a nie kwartalne składanie przedmiotowych sprawozdań) w postaci zapewnienia wiarygodnej, aktualnej i pełnej informacji na temat ilości produkowanych w RP i przywożonych na teren RP paliw ciekłych. Ponadto, terminowość składania sprawozdań ma na celu umożliwienie pozwanemu bieżącej realizacji jego ustawowych zadań, w szczególności w przedmiocie nadzoru i kontroli rynku paliw. Tym samym, nie zasługuje na aprobatę twierdzenie powoda, iż jego zaniechanie w określonym czasie, wynoszące aż 235 dni, nie wywołało negatywnych skutków oraz świadczy o znikomym stopniu szkodliwości czynu.

W odniesieniu do okoliczności związanych z czynem w postaci zamiaru i motywacji sprawcy, jako również świadczących o znikomym stopniu szkodliwości czynu powód wskazał, iż powyższe zaniechanie było wynikiem zwykłego przeoczenia powoda. Powyższe przekonanie powoda jest nieuprawnione.

W orzecznictwie sądowym przyjmuje się, że gdy chodzi o tzw. profesjonalistów, czyli, jak w przypadku powoda – przedsiębiorcy prowadzącego na własny rachunek działalność gospodarczą, spoczywa na nim obowiązek znajomości przepisów prawnych i dołożenia należytej staranności w zakresie jej prowadzenia. Ponadto, Prezes URE na stronie internetowej Urzędu Regulacji Energetyki w dniu 10 sierpnia 2017 r. umieścił informację (nr (...)) dotyczącą sposobu wypełniania sprawozdania o rodzajach oraz ilości wytworzonych, przywiezionych i wywiezionych paliw ciekłych, a także ich przeznaczeniu, w której przypominał o konieczności realizacji obowiązków, sprawozdawczych. Powód miał zatem możliwość powzięcia informacji o zaistnieniu przedmiotowego obowiązku oraz sposobie jego realizacji. Powód zatem jako podmiot profesjonalny, wpisany do rejestru podmiotów przywożących powinien był podjąć odpowiednie kroki, w celu zapewnienia bieżącego monitorowania obowiązków powoda wynikających z bieżących regulacji prawnych, dotyczących jego działalności w przedmiotowym zakresie. Za powyższym przemawia również okoliczność, iż powód podjął działania w celu wypełnienia swego obowiązku, jednak nastąpiło to dopiero po otrzymaniu przez powoda zawiadomienia o wszczęciu postępowania w sprawie wymierzenia przedmiotowej kary pieniężnej, co w konsekwencji wpłynęło na znaczne przekroczenie terminu do przekazania sprawozdania, wynosiło ono bowiem 235 dni.

W świetle powyższego, konsekwencją niezastosowania instytucji odstąpienia od wymierzenia kary było nałożenie na powoda kary w wysokości 10.000,00 zł. Wskazać tu należy, iż odpowiedzialność podmiotu za popełnienie deliktu administracyjnego ma charakter obiektywny, tj. niezależny od winy, zaś element subiektywny w postaci umyślności lub nieumyślności naruszenia, czyli „winy” jest okolicznością braną pod uwagę przy wymiarze kary i jej wysokości. Ustawodawca jednak, dla osiągnięcia wskazywanego wyżej celu ustawy, przewidział karę w wysokości ściśle określonej tj. w kwocie 10.000,00 zł, która zgodnie z art. 56 ust. 3 ustawy – prawo energetyczne, nie przekroczyła (...) przychodu ukaranego przedsiębiorcy w poprzednim roku podatkowym (k. 25 akt adm.).

Mając powyższe na względzie, Sąd na podstawie art. 479⁵³§1 k.p.c. oddalił odwołanie, jako niezasadne.

O kosztach procesu, Sąd orzekł stosownie do wyników postępowania na podstawie art. 98 k.p.c. oraz Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U.

z 2018r. poz. 265). Na koszty procesu po stronie pozwanego złożył się koszt zastępstwa procesowego w wysokości 720,00 zł.

SSR (del.) Jolanta Stasińska